

S İ R K Ü L E R : 2 0 2 2 / 1 2

21.01.2022

ENFLASYON DÜZELTMESİ ERTELENDİ, YENİDEN DEĞERLEMEDE SON 10 GÜN

Enflasyon düzeltmesinin 2023 sonuna ertelenmesine ilişkin yasa teklifi, 7352 sayılı Kanun numarası ile TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile Genel Kuruldan geçti ve Resmi Gazetede yayımlanacak. 2023 sonunda uygulanıp uygulanmayacağını zaman gösterecek olan enflasyon düzeltmesi en az 2 yıl ertelendiğinden, yeniden değerlendirme konusuna dönelim.

Yeniden değerlendirme özetle; belirlenen endeksle iktisadi kıymetin kayıtlı değerlerini çarparak güncellemektir. Örneğin 15/1/2018 tarihinde KDV hariç 20.000.000 TL bedelle satın alınan 31/5/2021 tarihli birikmiş amortismanı 8.500.000 TL olan bir makinenin yeniden değerlendirme hesapları aşağıdaki tablodaki gibi olacaktır. Yani 3 yıla yakın kısa bir süre için dahi iki kattan fazla değerlendirme yapılıyor. Değerleme farkı üzerinden %2 vergi ödenir. Ancak değerlendirilen tutar amortisman yolu ile giderleştirileceğinden, kurumlar vergisi oranında yani %25-%22 getirisi vardır. Amortisman giderine ilaveten finansman gider kısıtlaması, örtülü sermaye, teknik iflas ve kredibilite gibi bir çok konuda da avantaj sağlamaktadır.

	Değerleme Endeksi	Yeniden Değerleme Oranı	Değerlenecek Tutar	Derlenmiş Tutar
Makine	May2021/Şub2018	$(666,79/ 328,17)= 2,03184$	20.000	40.636,80
B.Amortisman	May2021/Şub2018	$(666,79/ 328,17)= 2,03184$	8.500	17.270,64

Şu anda son 10 gününde olduğumuz için, konumuzu ilgilendiren yeniden değerlendirme VUK Geçici 31. Maddedir. Kafa karışıklığı olmaması açısından aşağıdaki tabloda diğer yeniden değerlendirme mevzuatları ile karşılaştırılmıştır.

MEVZUAT	VUK GEÇ. 31 (%2 Vergili)	VUK GEÇ. 32. (%2 Vergili)	VUK 298/Ç (Vergisiz YD)	VUK 298/A (Enflasyon Düzelt.)
İlgili Kanun	7326/11	7338/52	7338/31	7352/1 ile Ertelendi
Yürürlük Tarihi	09.06.2021 (2022/01 Son)	1.1.2022	1.1.2022	31.12.2023
Değerleme Maliyeti	%2	%2	--	İlk Yılda Sonra %22 (Borçlular Dikkat)
Kapsam	ATİK+ Taşınmaz +Arazi Arsa	ATİK+ Taşınmaz +Arazi Arsa	ATİK	Parasal Olmayan Kıymetler
Geçici/Kalıcı	Geçici	Geçici	Kalıcı	Kalıcı
Zorunlu mu?	İsteğe Bağlı	İsteğe Bağlı	İsteğe Bağlı	Zorunlu
Maliyetteki Finansman Gideri	Kapsamda	Kapsamda	Aktifleşme Öncesi Kapsamda	Kısmen Kapsamda *
Değerlemeden Amortisman?	Evet	Evet	Evet	Evet (İlk Yıl Hariç)
Satış Halinde Maliyet mi?	Evet	Evet	Hayır (Fon Kâra Gider)	Evet
Değerlemeye Esas Dönem	Mayıs 2021	Aralık 2021 veya İlerisi (298/Ç'den Önce Bir Kez)	Her Yılın YDO Sadece O Yıl Uygulanır	12/2004-12/2023

*Enflasyon düzeltmesinde maliyete alınan finansman giderlerine ilişkin Reel Olmayan Finansman Maliyetinin ayıklanması başta olmak üzere bir çok ayrıntılı hesaplamalar gerekmektedir.

Enflasyon düzeltilmesi en az 2 yıl gündemden kalktığı için, VUK Geçici 31 ve 32. maddelerdeki yeniden değerlendirme konularında karar verilmesi gerekmektedir. **VUK Geçici 32. Maddenin yürürlüğü 1.1.2022'dir.** Bu nedenle **31.12.2021 tarihi için yürürlükte olan VUK Geçici 31. Madde üzerinde durmamız gereklidir.** VUK Geçici 31. Maddeden yararlanmak için henüz kapanmamış 2021/Aralık defterlerine değerlendirme kaydı yapmak ve **31.01.2022 tarihine kadar beyanname** vererek ikişer aylık 3 taksiti ödemek gerekmektedir. Yani bu hakkı kullanmak için **son 10 gün içerisindeyiz.** Konu üç farklı başlıkta incelenebilir.

1. 2021/3. Çeyrekte Yeniden Değerleme Yapanlar:

Birçok şirket 2021/3. çeyrekte amortisman gideri yazabilmek için Eylül ayında VUK Geçici 31. Madde kapsamında yeniden değerlendirme yaptı. Bu şirketler hesapladıkları değer artışı üzerinden 2% vergiyi ikişer aylık üç taksitle ödemeye başladı. İlk iki taksiti ödeyen şirketler, üçüncü taksiti de süresinde ödeyerek süreci tamamlayacaktır. Matrahsız veya düşük matrahlı olmasına rağmen **VUK Geçici 31. Madde kapsamında yeniden değerlendirme yapan bazı şirketler,** enflasyon düzeltilmesinin kesinleştiğini düşünerek, yeniden değerlendirme beyanlarını iptal etmek **istemektedirler.** Yeniden değerlemenin iptali GİB İç Genelgesine göre teoride mümkün olup, enflasyon muhasebesi ertelenmese idi bir çok mükellefin haklı olarak kullanacağı bir yöntem olacaktı. Ancak idarenin yeniden değerlendirme iptallerinin önüne geçmek gerekçesiyle de enflasyon muhasebesini en az iki yıl erteletmesinin akabinde, yeniden değerlendirme beyanlarını iptal edecek mükellef sayısı çok az olacaktır. Şirket sayısının azlığı nedeniyle Maliyenin radarına takılma riski, enflasyon düzeltilmesinin iki yıl sonra da ertelenmesi ihtimali ve amortisman gideri dışında da faydaları olması nedenleriyle, **bu aşamada yeniden değerlendirme iptalini tavsiye etmemekteyiz.**

2. 2021 Yılında Matrahı Olanlar:

Henüz yeniden değerlendirme yapmamış mükelleflerden kârlı olanlar VUK Geçici 31. Madde kapsamında yeniden değerleyecekleri tutar üzerinden 2021 yılı için **amortisman** gideri yazabilirler. **İlaveten,** artan özkaynaklar nedeniyle finansman gider kısıtlaması, örtülü sermaye, teknik iflastan kurtulma ve kredibilite **gibi avantajlar** da mevcuttur. Bu nedenle **kârlı firmaların bu ay içerisinde yeniden değerlendirme prosedürlerini tamamlamalarını tavsiye ederiz.** Bu kapsamda Aralık ayına yeniden değerlendirme kayıtlarını atarak, **31.01.2022 tarihine kadar beyanname verip ilk taksitlerini ödeyebilirler.** Her bir iktisadi kıymet bazında ayrı değerlendirme yapmak, yani amortisman tabi olmayan veya amortisman ömrü çok uzun olan iktisadi kıymetler için ayrıntılı hesaplar yapmak da **mümkün** olmakla birlikte, küçük hesaplar yapmadan tamamı için faydalanılabilir.

3. Zarar, İndirim ya da İstisnalar Nedeniyle Matrahı Olmayanlar:

Henüz yeniden değerlendirme yapmamış mükelleflerden **2021 yılında zarar,** indirim veya istisnalar nedeniyle matrahı olmayanlar yazacakları amortisman giderlerini beş yıl içinde kullanabilir. Ayrıca artan özkaynakların kredibilite faydasının yanında finansman gider kısıtlamasından, örtülü sermayeden ve teknik iflastan kurtulma faydaları da projekte edilmelidir. Zira yeniden değerlendirme farkları özkaynak kalemi olan 522 MDV YD Artışları hesabında izlenmektedir. Bu **faydaları ve ödenen 2% vergi kıyaslanmalıdır.** Matrahsız olduklarından sonraki süreçte VUK Geçici 32. Maddeden de faydalanabilirler.